

HALDEN
KOMMUNE

Halden- et trygt lokalsamfunn

**Utvidet rapport på bakgrunn av at Halden kommune ble sertifisert som et trygt
lokalsamfunn høsten 2022**

Innhold

Bakgrunn for rapporten	4
Forankring i planer	4
Oversiktdokument – FNs bærekraftsmål	4
Kommunens hjemmesider/ facebook.....	5
Organisering av arbeidet med Trygt lokalsamfunn	5
Om satsingsområdene i Halden kommune.....	7
Fallforebygging.....	7
Noen eksempler på tiltak.....	7
Bowlskafé	9
Trimgrupper	9
Stavgang på Fredriksten festning.....	10
Balansegrupper.....	10
Kom i gang med fysisk aktivitet.....	10
Sterk og stødig.....	10
Trimgruppe for personer som har, eller har hatt, kreft	11
Trimgruppe for personer med Parkinsons sykdom	11
Snarvei med rekkverk og hvilebenk	11
Leve hele livet.....	12
Universell utforming, aldersvennlig samfunn og demensvennlig samfunn,	12
Sånn ser det ut nå. (Skilt som viser at det har blitt gatetun har kommet opp etter at bildet ble tatt)	13
Møter mellom generasjoner.....	13
Fysisk aktivitet som forebygging, løype tilrettelagt for at alle skal kunne bruke den, midt i byen.	14
Trafikksikkerhet	16
Brannforebygging	17
Utsatte grupper	19
Samarbeid mellom kommunens tjenesteområder for å forebygge brann.....	19
Varmedetektorer	19
Drukningsforebygging.....	20
Aldersvennlig samfunn.	22
Frivilligpolitikk.....	22
Avslutning.....	23

Bakgrunn for rapporten

Halden kommune inngikk intensjonsavtale med skadeforebyggende forum i november i 2014.

Kommunen har siden avtalen ble inngått jobbet målrettet med de utvalgte innsatsområdene for å bli godkjent som et trygt lokalsamfunn.

Halden valgte 3 innsatsområder:

- Fallforebygging
- Trafikksikkerhet
- Brannforebygging

Satsing på skadeforebygging på disse områdene er godt forankret. Kommunen er ikke «ferdig» med arbeidet, og det vil heller ikke bli ferdig da det kommer nye momenter og forslag til tiltak og forbedringer hele tiden.

Halden kommune er nå godkjenning som et trygt lokalsamfunn.

Under er det forklart litt om hva kommunen har gjort på de tre prioriterte områdene siden intensjonsavtalen ble inngått, og på det utvidede området «Leve hele livet»

Overordnet så opprettet kommunen en ressursgruppe for et trygt lokalsamfunn allerede i 2014.

Folkehelserådgiver leder gruppa og rapporterer til kommunedirektøren og kommunestyret.

Forankring i planer

Arbeidet med trygt lokalsamfunn er forankret i kommuneplanens samfunnsdel (2018-2015), vedtatt i kommunestyret i nov.2018.

«En rekke faktorer påvirker helsa direkte eller indirekte. Dette innebærer at kommunen må bruke alle sine virksomheter/enheter til å fremme helse og forebygge «uhelse». Det er ikke én sektor alene som har ansvar.

Alt fra kultur, utdanning, bolig, vann, samferdsel og areal- og byutvikling til næringsliv og arbeid har stor betydning for befolkningens helse. Det må tenkes helse når vi utformer politikk og tiltak i alle disse sektorene, både i plan- og tjenestearbeid.

Målet er en kontinuerlig forbedring av folkehelsekriteriene i planperioden

Et overordnet mål for Halden kommune er at Halden skal være et trygt lokalsamfunn og et lokalsamfunn for alle»

Oversiktdokument – FNs bærekraftsmål

Halden kommune har utarbeidet «Vi i Halden» et kunnskapsgrunnlag for planlegging hvor kommunens oversiktdokument inngår. Det er bygget opp etter bærekraftsmålene og det er tatt utgangspunkt i Viken fylkeskommunes oversiktdokument «Vi i Viken». Det er særlig to av målene som vi kan påvirke i arbeidet med å skape et trygt lokalsamfunn. Nr. 11 og nr. 17

Bærekraftsmål nr.11 Bærekraftige byer og samfunn

Mål nummer 11 handler om at byer og lokalsamfunn skal være trygge, inkluderende og bærekraftig.

Bærekraftsmål nr. 17 Samarbeid for å nå målene

Samarbeid er helt vesentlig for å oppfylle forventningen i arbeidet med et «trygt lokalsamfunn».

Kunnskap om dagens ståsted og framtidens utfordringer i forhold til kommunens utfordringer er grunnlaget for å planlegge for det som kommer. Det gjelder både fysiske og organisatoriske tiltak. Skadedata er en del av dokumentet under bærekraftsmål nr.11

Lenke til dokumentet: <https://www.halden.kommune.no/f/p1/i19ba9fe0-a972-4532-8a77-aa3e8abc2232/folkehelse-vi-i-halden-kunnskapsgrunnlag-for-planlegging-2020-pdf.pdf>

Kommunens hjemmesider/ facebook

Tidligere hadde Halden kommune en lenke til skadeforebyggende forum på framsiden. Hjemmesiden er fornyet, og med det kom nye retningslinjer hvor informasjon skal ligge. Informasjonen om det skadeforebyggende arbeidet er endret til å ligge i en underside. Den er fortsatt under oppbygning. [Trygge lokalsamfunn - Halden kommune](#) Her er årsrapportene lagt ut.

Halden kommune har brukt materiell utarbeidet av SKAFOR, tilpasset egen kommune og publisert dette på facebook.

Organisering av arbeidet med Trygt lokalsamfunn

I 2022 har kommunen justert organiseringen av arbeidet med trygt lokalsamfunn.

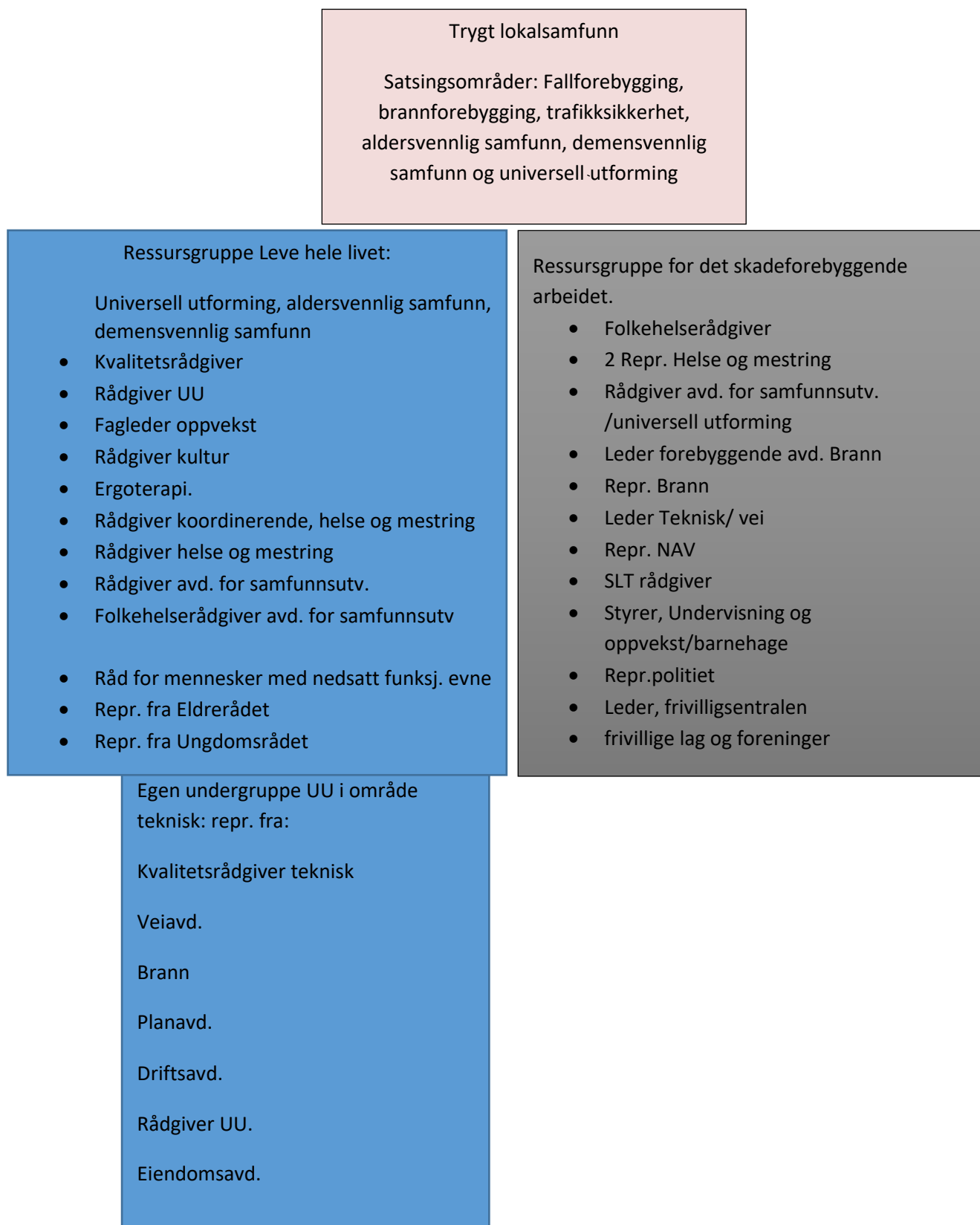
«Skafor» har utvidet satsingsområdene på det skadeforebyggende arbeidet siden Halden kommune ble medlem. På nettverksmøtet i april 2022 var forebyggende arbeid i forhold til eldre et tema og det er inngått samarbeid mellom «aldersvennlig Norge» og Skafor.

Halden kommune hadde behov for å strukturere arbeidet med trygt lokalsamfunn slik at vi kan fange opp både arbeidet med aldersvennlig samfunn, demensvennlig samfunn og arbeidet med universell utforming på en slik måte at vi jobber tverretattlig, og slik at vi kan slå sammen grupper/ ta inn områder for å sørge for at alle som

jobber med de aktuelle temaene er kjent med tiltakene. Alle berørte fagområder skal være med å lage handlingsplaner for kommunens satsingsområder.

I utgangspunktet hadde Halden kommune en ressursgruppe for folkehelse, en for trygt lokalsamfunn og en for universell utforming. Arbeidet med aldersvennlig samfunn og demensvennlig samfunn har ikke vært en del av dette. Det er vesentlig at dette arbeidet er forankret i alle kommunalområdene slik at vi sikrer en felles satsing. Den nye organisering er planlagt for å ivareta dette.

Under vises kartet slik det ser ut for arbeidet med trygt lokalsamfunn i Halden kommune.

Ressursgruppe for de tre områdene vi har hatt som innsatsområder i det skadeforebyggende arbeidet brann-, trafikk- og fallforebygging består, og medlemmene er tilpasset innsatsområdene. Kommunen har forpliktet seg til å ha to kontaktpersoner opp mot Skafor. Den ene faste kontaktpersonen er folkehelserådgiver og person nummer to rullerer blant ressursgruppens medlemmer ut fra tema.

En deltaker fra Helse og mestring, rådgiver for universell utforming og folkehelserådgiver deltar både i denne gruppen og i gruppen for «leve hele livet» for å sikre god informasjonsflyt mellom gruppene.

Ressursgruppen for universell utforming byttet navn til «ressursgruppe for leve hele livet» og området er utvidet til å innbefatte aldersvennlig samfunn og demensvennlig samfunn som også er en del av arbeidet med Trygt lokalsamfunn. Deltakere fra avdeling for samfunnsutvikling og fra helse og mestring har tiltrådt gruppa. Deltakere i nettverksarbeid for aldersvennlig samfunn, i regi av KS, hentes fra denne gruppa. «Et aldersvennlig Norge» er et program i regi av helsedirektoratet. Halden kommune er deltar i et nettverk som er opprettet i programmet og kontaktpersoner inn mot «et aldersvennlig Norge» er folkehelserådgiver og en rådgiver fra helse og mestring.

Arbeidsgruppe for Universell utforming i kommunalområde teknisk fortsetter som før.

Folkehelserådgiver er leder for «Ressursgruppe for fallforebygging, brannforebygging og trafikksikkerhet» og kvalitetsrådgiver i kommunalavdeling teknisk er leder for «ressursgruppe leve hele Livet.» Møtevirksomheten i ressursgruppene er begrenset til ca. 3- 4 ggr. pr. år. Hoveddelen av arbeidet gjøres i enhetene, mens strategiene og årshjul utarbeides i ressursgruppene.

Om satsingsområdene i Halden kommune

Fallforebygging

Halden kommune har flere hoftebrudd enn gjennomsnittet for landet, og også høyere enn gjennomsnittet for Østfold.

Østfoldkommunene har i samarbeid med sykehuset Østfold laget en egen statistikk over bruddskader gjennom flere år, hvor det er detaljerte statistikker pr. kommune over de ulike typer bruddskader. Halden har satset ekstra på fallforebygging med tanke på hoftebrudd, da slik brudd gir store konsekvenser. Dette gjelder både økonomisk og lidelse for den enkelte og familien rundt.

Noen eksempler på tiltak

Halden kommune startet med en omfattende kursrekke for ansatte i helse og omsorgstjenesten. Alle ansatte fikk tilbud om kurs, og svært mange benyttet seg av dette. Kommuneoverlegen og folkehelserådgiver holdt kursene i egen regi, og i ettertid har sykehjemsenheten holdt kurs på egen arbeidsplass. Det ble kjøpt inn fallforebyggende utstyr som til sykehjemmene, og «pasientsikkerhetssystemet» ble innført som verktøy. Alle pasienter blir kartlagt ved innkommst og det er regler for hva man kan ha av møbler på rommene. Ingen matter og skjøteledninger for eksempel. Det har ført til noen diskusjoner med pårørende underveis, men de fleste skjønner hvorfor det er sånn når de får det forklart. Sykehjemmene har medisingjennomgang to ganger pr. år for alle pasientene. Feil, eller for mange medisiner kan føre til sløvhhet og ustøhet og gir større risiko for fall. Etter som man blir eldre er det ofte behov for mindre doser og noen ganger kan for eksempel høyt blodtrykk tidligere i livet endre seg når man blir eldre og ved medisiner kan dette føre til for lavt blodtrykk og dermed fallrisiko.

Målet er at forebyggende arbeid for å bedre fysisk styrke bidrar til færre fall.

Hjemmetjenesten har innført sjekkpunkter i sitt kartleggingskjema, og foreslår for hjemmeboende eldre å fjerne elementer som kan føre til fall. De har også fast gjennomgang av medisinene en gang per. år sammen med legen.

Teknisk drift prioriterer strøing i gangarealer når det er glatt, og det er satt ut sand som innbyggerne kan hente gratis. Kommunen har også samarbeid med frivilligsentralen om å dele ut små beholdere med sand som et lett å håndtere, til innbyggere som ikke kan hente sand selv.

Det er igangsatt flere tiltak, som balansetrening, stavganggruppe hver torsdag, seniortrening, bowlsgrupper etc. for å forebygge fall. Flere av tiltakene gjennomføres i samarbeid med frivillige.

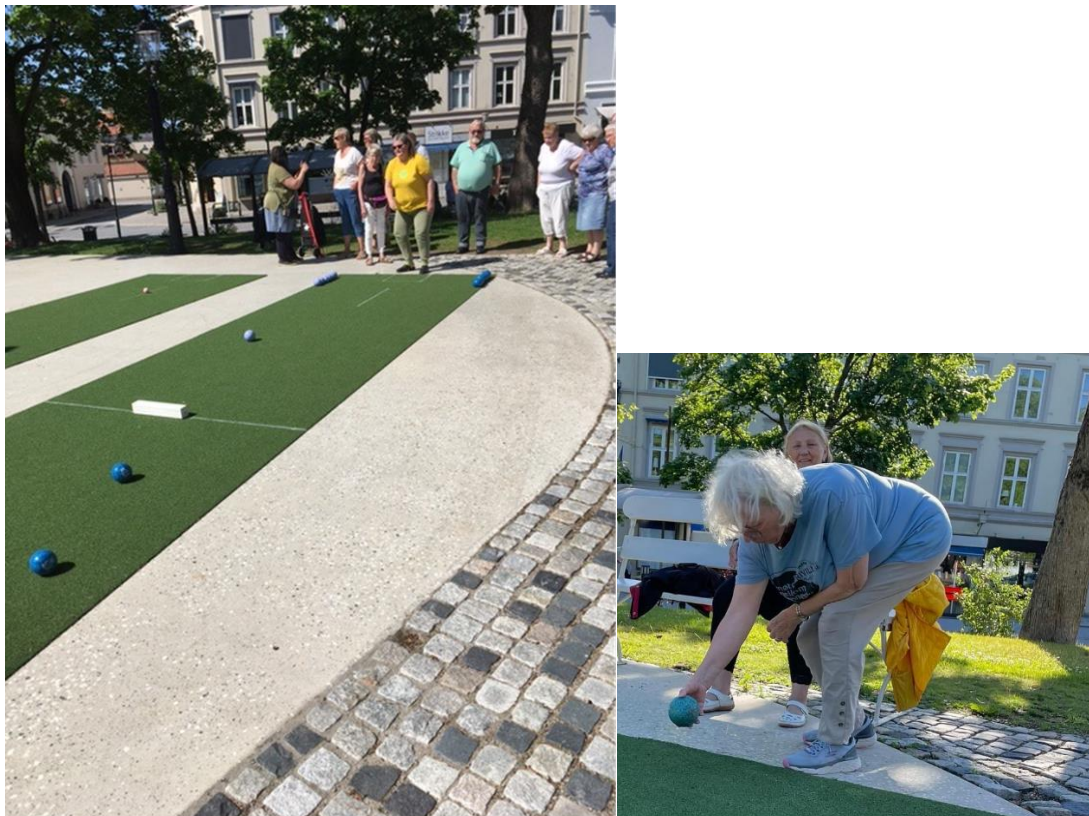
Hjemmetjenesten har også satset på et eget team for hverdagsrehabilitering for å trene opp muskelstyrke for hjemmeboende eldre.

Fra oppvarmingen på en av folkehelsedagene med bowls. (arrangeres 2 ganger per. år i et Østfoldsamarbeid).

Bowlskafé

Bowls er en aktivitet som styrker muskler og balansen og treningene er en sosial møteplass. Spillet foregår ute om sommeren og inne om vinteren. På samme sted er det en fontene og en lekeplass for barn, og på den måten er det en generasjonsmøteplass. Kommunen har stått for etableringen av bowlsbanene i parken. Om vinteren spilles det innendørs.

Her fra Busterudparken midt i byen. To bowlsbaner som ligger ute hele sommeren.

Det er stort sett eldre deltakere på bowls. Pausen hvor de drikker kaffe er like viktig som spillet. Anlegget i parken er en del av en «nyskapende aktivitetsarena» finansiert via egne spillemidler for ordningen, gave fra sparebank1 stiftelsen i Halden og kommunal egenfinansiering.

Her fra inneaktiviteten.

Trimgrupper

Fysioterapigruppen i Halden kommune driver flere ukentlige aktiviteter hele året. Disse er gratis.

Stavgang på Fredriksten festning.

Det er tilbud om ulike nivåer på turen. Festningsområdet er kupert og gir god trening.

Fra stavgangsgruppen, hvor det også er noen øvelser lagt inn i programmet. (under)

Balansegrupper.

For de som har balanseproblemer.

Kom i gang med fysisk aktivitet

For de som ønsker å komme i gang med fysisk aktivitet. Foregår i hovedsak ute.

Sterk og stødig

For hjemmeboende eldre som klarer seg godt i eget hjem. Instruktører er personer som har gjennomgått instruktørkurs. Flere pensjonister er instruktører.

Trimgruppe for personer som har, eller har hatt, kreft

Det er et eget tilbud for Personer som har, eller har hatt, kreft. Mange trenger å trene seg opp igjen etter sykdom, og noen skal opprettholde muskler og bevegelse i sykdomsløpet.

Trimgruppe for personer med Parkinsons sykdom

Det er også en egen trimgruppe for de som har Parkinsons sykdom hvor målet er å opprettholde funksjoner så lenge som mulig.

Snarvei med rekkverk og hvilebenk

Gangveien på bildet er en del av en snarvei fra sykehuset/helsehuset til sentrum. Den ble oppgradert i 2020 med asfalt, nytt rekkverk, en hvilebenk midt i bakken og lyssetting. Det er mange eldre beboere i området og tiltakene er tenkt å stimulere til mer fysisk aktivitet. Tryggheten ved et rekkverk å holde seg i, at veien er godt opplyst og at man kan hvile halvveis dersom man trenger det er tanken bak dette tiltaket. Bakken kan også brukes til opptrening av beboere på helsehuset. Dette ble realisert gjennom samarbeid mellom kommunens rådgiver for

universell utforming som planla utbedringen, folkehelserådsgiver som søkte Folkehelsemidler for delfinansiering og teknisk drift som gjennomførte arbeidet.

Leve hele livet

Universell utforming, aldersvennlig samfunn og demensvennlig samfunn,

Disse områdene overlapper hverandre på flere områder og Halden kommune har valgt å ta disse inn i arbeidet med trygt lokalsamfunn. Etter nettverkssamlingen i april 2022 hvor det også ble snakket om at disse temaene hører inn under arbeidet med trygge lokalsamfunn, har Halden kommunen gjort en omstrukturering for arbeidet slik at det favner enda bredere på tvers av sektorer. Flere frivillige lag og foreninger vil også bli invitert inn i arbeidet og det har allerede vært nevnt for Sanitetsforeningen og NAF Halden som gjerne vil bidra på sine områder. Kommunen har inngått avtale med Nasjonalforeningen for folkehelsen om å bli et demensvennlig samfunn og det er planlagt tilbud om opplæring til byens næringsliv i hvordan man kan identifisere og møte personer med demens. Kommunens egne servicefunksjoner får også samme tilbud.

Halden kommune er som nevnt med i helsedirektoratets nettverk «et aldersvennlig Norge».

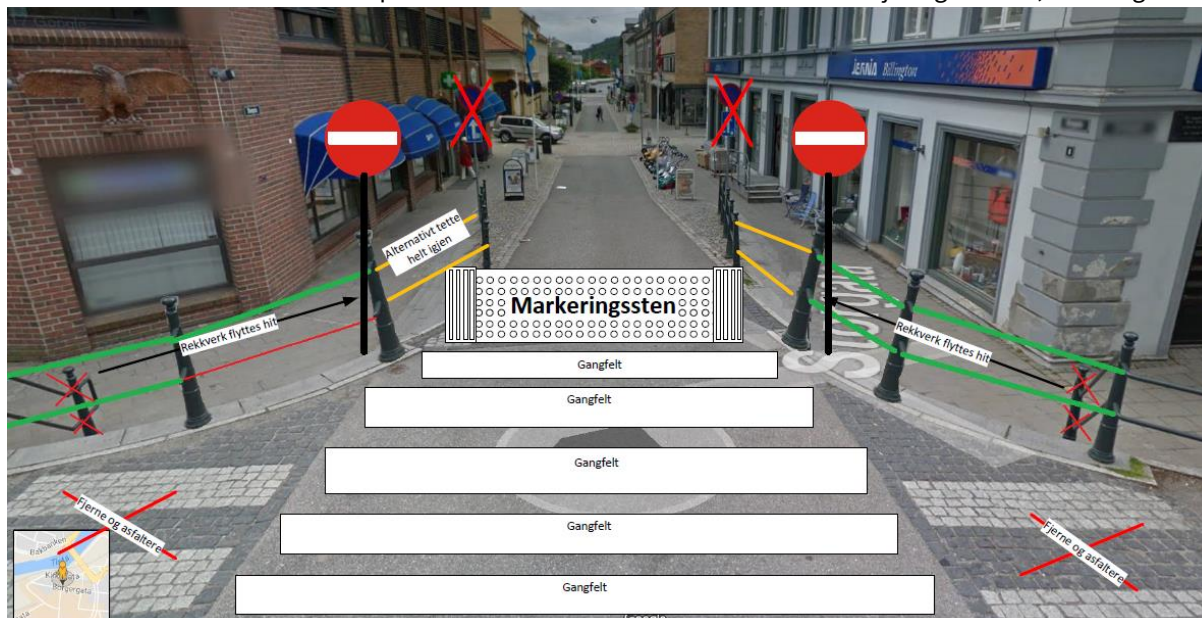
Kommuneledelsen er opptatt av universell utforming. Universell utforming innebærer også fallforebyggende tiltak.

Universell utforming er nødvendig for noen og bra for alle. Kommunen er med i et landsdekkende nettverk ledet av KS, hvor målet er universell utforming av alle kommunale publikumsbygg og felles uteområder. Som et resultat av dette arbeidet er alle kommunens publikumsbygg kartlagt og det lages nå handlingsplaner. Kino og bibliotek er flyttet til nye lokaler som er tilgjengelig for alle. Et av sykehjemmene har fått ny markering på alle glassdører inne og ute, etter at noen gikk på dørene. I tillegg blir kommunens skoler utbedret. Rådgiver for universell utforming har mange oppgaver. I tillegg til å være rådgiver i egen organisasjon fungerer hun som rådgiver for næringslivet og innbyggere ved spørsmål. Det bidrar til at Halden stadig blir bedre å bevege seg i for de som har en eller annen form for funksjonsnedsettelse permanent eller midlertidig, og de som for eksempel skal trille barnevogn.

Bildet under viser et eksempel på universell utforming og fallforebygging. Bildene viser ombygging av gangfelt i forlengelse av gangbrua i byen.

Tidligere førte gangfeltet rett ned i en bratt trapp uten rekkverk. Det var ingen oppmerksomhetsfelt som viste at man måtte krysse en vei rett etter broen.

Bildet viser ideene til veikontoret på hvordan det kunne løses. Det ble ikke innkjøring forbudt, men et gatetun.

Arbeidet foregikk i april 2019.

Sånn ser det ut nå. (Skilt som viser at det har blitt gatetun har kommet opp etter at bildet ble tatt)

Møter mellom generasjoner

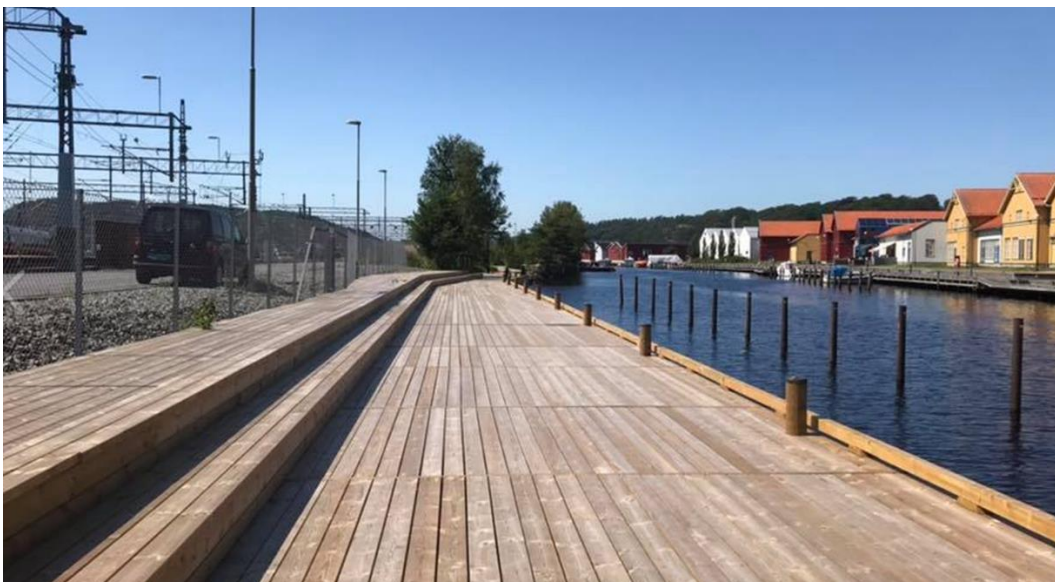
Halden frivilligsentral ved daglig leder deltar i arbeidet med et trygt lokalsamfunn. Frivilligsentralen er en viktig møteplass for mange og det er et sted hvor generasjoner møtes.

Halden har lagt opp til at skofabrikken skal inneholde møteplasser for flere generasjoner. Her ser vi bilder fra Halden frivilligsentral hvor generasjoner møtes.

Fysisk aktivitet som forebygging, løype tilrettelagt for at alle skal kunne bruke den, midt i byen.

Turveien på 3 km ligger midt i byen. Den er tilrettelagt med flere elementer for at alle skal kunne bruke den. Den går rundt elva Tista og selve gangbanen ble ferdig i 2021, mens arbeidet med å gjøre den universelt utformet ikke er helt i mål enda. Elvepromenaden er finansiert via spillemidler og Folkehelsemidler fra fylket, i tillegg til kommunens egen finansiering.

Det er satt opp benker hver 200 meter slik at de som ikke orker å gå lange strekninger kan hvile underveis. Det er også satt ut parkbenker med bord flere steder. (Benkene har fått armlener etter at dette bildet ble tatt.)

Forslag til ulike øvelser er satt opp over en strekning på to kilometer. I tillegg til bildet på skiltet, er det QR-koder på hvert skilt som viser hvordan øvelsene kan utføres.

Det er akkurat åpnet en treningspark med apparater langs ruten. Apparatene står under tak slik at de kan brukes hele året.

Turen byr på liv og røre. Ved siden av denne sykkelbanen og treningsparken er det en petanquebane under opparbeidelse. Den blir klar i løpet av sensommeren 2022. På samme måte som bowlsbaner i parken så er aktivitetsapparatene plassert i nærheten av hverandre med tanke på at generasjoner kan møtes.

Porsnes nærmiljøanlegg

Østfolds «råeste» fullskala utendørs treningssenter?

Det siste tilskuddet til aktiviteter langs stien, åpnet 01.12.2022

Trafikksikkerhet

Halden kommune hadde 37 trafikkulykker med 43 skadde, og en drept i 2021.

Kommunedirektøren ville at vi skulle sette søkelys på trafikksikkerhet i arbeidet med trygt lokalsamfunn. Det skulle lages en trafikksikkerhetsplan som fokuserte mer på adferdsrettede tiltak enn det hadde vært gjort tidligere. Barn og unge skulle ha særlig prioritet.

Kommunen utarbeidet en trafikksikkerhetsplan i 2018. Denne ble utformet som en kommunedelplan. Det var bred medvirkning, og alle instanser som er omtalt i planen var med å utforme tiltak i den adferdsrettede delen. Ellers var byens innbyggere invitert til å komme med innspill. Blant annet var velforeninger og skolenes FAU var aktive deltakere.

Under er lenke til planen.

[Kommunedelplan for trafikksikkerhet - Halden kommune](#)

Det er per. tiden tre barnehager som er godkjente som trafikksikre barnehager i Halden. Stangeløkka, Isebakke og Espira Oreid barnehager. Bildene under er fra Stangeløkka barnehage.

I forbindelse med den siste «trygghetsvandringen» høsten 2019, ble det avdekket trafikkfarlige områder, og det førte til at to gangfelt ble oppgradert, en del av en gangvei ble justert/flyttet på grunn av dårlig sikt.

Videre ble kjøremønsteret i en utkjøring endret. Arbeidet med å endre Oscarsgate ble mulig også i forbindelse med oppgradering av VA i området. Innsnevring av kryss, felt med brosten for å senke farten, nedsenkede fortauskanter og nye fortau ble etablert når det likevel skulle graves og tilbakestilles.

Statistikken viser at arbeidet med trafiksikkerhet nytter. Ikke bare kommunens eget arbeid, men det felles arbeidet som gjøres av mange instanser. Bilene blir tryggere, innbyggerne er mer bevisste rundt egen sikkerhet, og holdningsskapende arbeid fra flere hold påvirker den enkelte.

Tallene fra Halden viser en reduksjon fra 55 ulykker med skade i 2015 og en omkommet, til 37 ulykker med skade og en omkommet i 2021.

Målet for området trafiksikkerhet fremover er å jobbe for at kommunen skal bli godkjent som en trafiksikker kommune. Det er også politisk vedtatt at kommunen skal opprette «hjertesoner» rundt skolene. Hjertesoner er områder rundt skolene hvor det ikke skal være biler. Foreldre som kjører barna til skolen, bidrar til økt skaderisiko ved skolene. Målet er å få flest mulig barn til å gå eller sykle til skolen.

Brannforebygging

Dette satsingsområdet ble valgt ut fordi Halden hadde flere boligbranner enn Østfold og landet ellers sett i forhold til antall innbyggere.

I perioden siden intensjonsavtalen mellom Halden kommune og Skafor ble inngått er det gjort flere tiltak. Det første Halden satset på var en trygghetsvandring hvor brannsikkerhet var tema. Tre områder med gammel trehusbebyggelse Sørhalden, Damhaugen og Banken ble prioritert hvor det var søkelys på å flytte søppelkasser ut fra husveggene. I disse områdene er det smale streder, portrom og tett mellom husene, så uansett hvordan man flyttet dunkene var det vanskelig å komme bort fra husveggene. Det ble tatt bilder av det vi så, og dette ble presentert for kommunedirektørens ledergruppe. Kommunen selv fikk en stor jobb med å rydde bort ting og tang fra egne bakgårder og det ble besluttet å satse på nedgravde søppelløsninger. Kommunen har satt opp mange nedgravde løsninger rundt i byen og boområdene rundt, og tiltakene er ferdig i områdene med gammel trehusbebyggelse hvor trygghetsvandringen gikk.

Bildene viser noe av det den første trygghetsvandringen avdekket.

Borettslag hvor det har vært brann i garasjer og boder har også lagt ned søppelløsninger i bakken. Kommunen har bistått i arbeidet, og flere henvender seg og ønsker å gjøre dette.

Utsatte grupper

Kommunen satte seg også som mål at utsatte grupper skulle få kurs i å lære å «bo». Nyankomne flyktninger er en utsatt gruppe fordi mange er vant å leve på en annen måte enn vi gjør her i Norge. Mange er ikke vant til å lage mat på en elektrisk komfyr og der er heller ikke vant med varmeovner etc. (Noen tørker klær på ovnen og andre lager mat på primus på et soverom).

Flyktningetjenesten utarbeidet er undervisningsopplegg som ble lagt inn i den grunnleggende undervisningen i Halden kommunale kompetansesenter som har ansvaret for opplæringen av flyktningene.

Kommunen har ansatt miljøvaktmester for å drive forebyggende arbeid for personer som trenger hjelp til å «bo», dette er særlig personer som bruker rusmidler og som har psykiske lidelser.

Vaktmesteren passer på at det finnes sløkkeutstyr i boligen, og setter opp røykvarslere og sløkkeutstyr. Dette har reddet liv. Det var en brann nylig hvor beboeren kom seg ut fordi han ble varslet av brannvarsleren som var montert. Vaktmester bytter batterier og ser over utstyret jevnlig.

Samarbeid mellom kommunens tjenesteområder for å forebygge brann

Halden brannvesen og hjemmetjenesten i Halden har en felles forebyggende plan for hjemmeboende med omsorgsbehov. Hjemmetjenesten kartlegger alle hjem de er i med hensyn til fallforebygging og brannforebygging. Denne planen er klar til å rulleres nå og det er en del av arbeidet frem til sommeren 2023.

Det drives også forebyggende arbeid som går på å redde liv hvis det blir brann.

Det er flere borettslag uten heis hvor det bor mange eldre. Mange vil ha problemer med å ta seg ned og ut ved brann. Det er satt ned en gruppe som arbeider med å finne løsninger for disse. Halden boligbyggelag, kommunen byggesaksavdeling, forebyggende avdeling på brann, og kommunens ergoterapitjeneste samarbeider om tiltak. De tenker først å få laget en brannteknisk rapport og deretter få montert trappeheiser i byggene uten heis.

Målet for 2022 for området brannforebygging var å starte arbeidet med å rullere brannforebyggende plan for hjemmeboende som har bistand fra hjemmetjenesten. På grunn av pandemien ble tidligere tidsplan for dette forskjøvet

Det skal også utarbeides rutiner for hvordan feiervesenet kan utføre kartleggingsoppdrag og småjobber, som å bytte batteri i røykvarsler eller sette opp røykvarsler i de husene de besøker.

Varmedetektorer

Det siste året har Halden brannvesen jobbet med å få på plass branndetektorer.

Det er montert systemer for deteksjon av flammer og høye temperaturer med varmekamera på fire lokasjoner i Halden sentrum. Det utgjør totalt tolv varmekameraer og fire PTZ-kameraer. Varmekamera oppdager varme på lang avstand, og PTZ kamera er nødvendig for å verifisere om det er en reell brann eller annet som trigger alarm. Anlegget er fortsatt nytt, og det har ikke vært hendelser foreløpig som er relevant for å vurdere effekt. Det er planer om å sette opp flere kamera.

Drukningsforebygging

Halden kommune har fra 2022 tatt inn drukningsforebygging i arbeidet med et trygt lokalsamfunn.

Foreløpig er det tre satsingsområder:

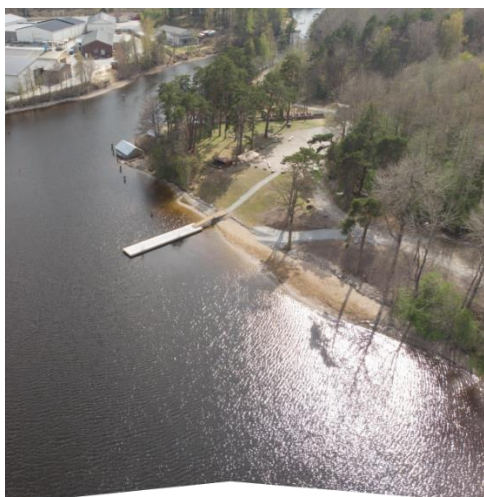
- Redningsbøyer og stiger
- Tilrettelegging for svømmeopplæring utendørs
- Fokus på sikkerhet på badeplasser

Forsikringsselskapet Tryg deler ut redningsbøyer etter behov. Halden kommune har satt opp bøyer og redningstiger på badeplasser, langs elvepromenaden og havn.

Badeplasser er tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne

Det nye utendørs svømmeanlegget/badeplassen i Vadet er kartlagt og gjort universelt utformet, men det gjenstår noen mindre tilpasninger før den er ferdig. Anlegget er planlagt brukt av skolene til utendørs svømmeopplæring i årstidene det er mulig, i tillegg til at det står til rådighet for befolkningen.

Norges livredningsselskap hadde den 16.11.22 en artikkel om denne opplæringen.

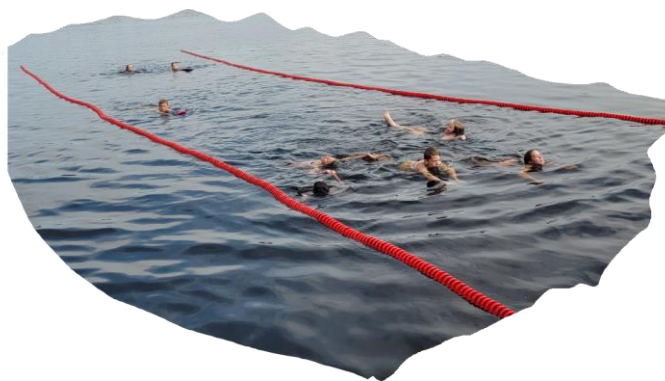

foto fra Tistedal skole er hentet fra livredning.no

«I løpet av mai fikk 74 ansatte ved barne- og ungdomsskolene godkjent førstehjelp- og innendørs livredningskompetanse. I tillegg fikk 35 ungdomsskoleansatte godkjent utendørs livredningskompetanse. Etter sommerferien fortsatte opplæringen og innen første uka i september hadde alle skolene flere ansatte med utendørs livredningskompetanse. Til sammen har nå Halden kommune, fordelt på 8 barneskoler og 3 ungd.skoler; 42 ansatte i barneskolen og 33 ansatte i ungdomsskolen, med innendørs livredningskompetanse. 87 ansatte i barneskolen og 43 ansatte i ungdomsskolen, med utendørs livredningskompetanse.

Til sammen har vi 130 ansatte med livredningskompetanse i vann. Noe som betyr at vi har alle forutsetninger for å nå kompetansemål knyttet til vann, både innendørs og utendørs. Allerede har det resultert i at en rekke elever i Haldenskolen, denne våren og høsten, har fått opplæring i og trening i ferdigheter i, på og ved vann. I årene fremover vil denne opplæringen bidra til økt svømmedyktighet, økt selvbergingsferdighet og flere med livredningskompetanse. Som igjen vil bidra til færre drukningsulykker. Svømmeopplæring er livsviktig!»

Hele artikkelen kan leses her: [SVØMMEOPPLÆRING ER LIVSVIKTIG! \(livredning.no\)](https://www.livredning.no/svømmeopplæring-er-livsviktig/)

Det er satt opp skilt ved brådypp, laget Innramming av område for badende og satt opp bøyer og redningstiger. Bildet er fra Vanninga.

Aldersvennlig samfunn.

I 2022 fikk det skadeforebyggende arbeid rettet mot den eldre befolkningen ekstra fokus hos skadeforebyggende forum. Det ble etablert kontakt med «et aldersvennlig Norge» som er et program drevet av helsedirektoratet.

Halden kommune er med i nettverket «aldersvennlig samfunn, og har også inngått en samarbeidsavtale med nasjonalforeningen for folkehelsen om å bli et demensvennlig samfunn. Kommunen har også i flere år deltatt i KS sitt nettverk som arbeider for at Norge skal bli et universelt utformet samfunn. Halden kommune har på bakgrunn av de sentrale satsingene tatt inn de nevnte områdene i arbeidet med et trygt lokalsamfunn. Det er etablert tverrsektorielle ressursgrupper som sørger for at det kontinuerlig arbeides med de valgte satsingsområdene. Alt henger sammen. Universell utforming for eksempel kan ofte ses på som fallforebyggende tiltak, eller trafiksikkerhetstiltak

Frivilligpolitikk

Halden har et rikt organisasjonsliv med et stort antall frivillige organisasjoner. Deltakelse i frivillige lag og foreninger har en verdi i seg selv, men også tilleggsverdier i form av for eksempel økt fysisk aktivitet, tilhørighet, sosialt nettverk, fellesskap, etc. Det er viktige verdier for å skape gode lokalsamfunn.

Frivilligpolitikk er under utarbeidelse i Halden kommune. Denne er planlagt ferdig til sommeren 2023. Politikken utarbeides sammen med frivilligheten og kommunen har inngått avtale med «Frivillighet Norge» som bistår i medvirkningsarbeidet. «Frivillighet Norge» har holdt innlegg for formannskapet med tema: «Fokusere på den merverdien frivilligheten skaper og hvordan man kan bidra til å legge til rette for at frivillige organisasjoner kan være samarbeidspartnere for kommunen.»

Kommunedirektørens ledergruppe er styringsgruppe for arbeidet med frivilligpolitikk.

Halden kommune har egen frivilligkoordinator i 100% stilling i avdeling for samfunnsutvikling som jobber på systemnivå. I tillegg har kommunen frivilligkoordinator på sykehjemmene. Funksjonen her er på operativt nivå.

Alle frivillige lag og foreninger ble invitert til et medvirkningsmøte/ workshop 22.mars 2022, og det var rekordstor interesse og deltakelse med nesten 100 fremmøtte.

Kommunen organiserte og inviterte til frivillighetens dag lørdag 18.juni 2022, hvor alle fikk mulighet til å vise frem sin organisasjon. Kommunen lånte ut telt og strøm. I strålende solskinn deltok i alt 45 lag og foreninger på markeringen i løpet av dagen. 43 stod på stand, mens to hadde kulturelle innslag i parken som en del av underholdningen. Det var alt fra politiske partier, humanitære organisasjoner, serviceorganisasjoner, idrettslag, og kulturtilbud til vikinglag. De fikk vist fram noe av mangfoldet som finnes av frivillige lag foreninger som holder til i Halden.

Frivilligheten kommer til å bli sentral i arbeidet med et trygt lokalsamfunn framover. Vi ser at mange av de frivillige lag og foreninger vi har i Halden ønsker å bidra, og fokusområder de allerede er opptatt av stemmer med vår satsing på det skadeforebyggende arbeidet. På frivillighetens dag hadde for eksempel NAF en morsom trafikktraining for barn, hvor de fikk kjøre små elektriske biler på en bane med skilt, overgangsfelt og mer. Det var kø av barn hele dagen for å få delta. Forsidebildet er hentet fra denne aktiviteten.

Avslutning

Halden kommune har jobbet med tiltak for et trygt lokalsamfunn i lang tid. Vi har erkjent at arbeidet aldri blir ferdig. Det er stadig nye utfordringer, og i fellesskap med andre kommuner dukker det opp gode idéer til ting som kan gjøres for å forebygge skader og ulykker.

Halden kommune har inngått samarbeid med frivillige på flere områder i det skadeforebyggende arbeidet. Det er frivillige som driver fallforebyggende arbeid i trimgrupper med kommunens fysioterapeuter som støtte. Det er frivilligsentralen som driver bowlskafeen og som deler ut sand om vinteren. Historielaget har laget tavler med informasjon til turstien rundt elva. «Trygg Trafikk har bistått i arbeidet med trafikksikre barnehager og foreldre på skolene har vært aktive i arbeidet med trafikksikkerhetsplanen. I arbeidet med frivillighetspolitikken har flere lag og foreninger sagt at de vil bidra i lokalsamfunnet. I arbeidet videre vil det bli tydeligere hvem som kan bidra med hva inn i vårt arbeid med «trygt lokalsamfunn»

Det arbeides hele tiden for å forbedre det forebyggende arbeidet.

